Jaarplan rekenkamer 2026

en Jaarverslag 2025

Rekenkamer

Gemeente Almelo

Inhoud

1. Inleiding 3
Wat hebben we gedaan in 2025? 4
Samenstelling rekenkamer Almelo 4
Terugblik op 2025 4
Algemeen 4
DoeMee onderzoek – Energiebesparingsplicht 4
Rekenkameronderzoek Informatiebeveiligingscultuur gemeente Almelo 4
Quickscan gemeenschappelijke regelingen 2025 4
Quickscan onderzoeksrapport jaarverantwoording 2024 4
Quickscan Perspectiefnota 2026-2029 4
Onderzoek Beleid in uitvoering; De beleidscyclus en aangrijpingspunten voor controle en verandering in kaart gebracht 5
Regionaal onderzoek: Zicht op zeggenschap 5
Rekenkamerbrief zomerrapportage 2025 5
Quickscan Programmabegroting 2026 5
Wat heeft het gekost in 2025? 5
Wat gaan we doen in 2026? 6
Samenstelling rekenkamer Almelo 6
Verwachting 6
Onderzoeksprogramma 6
Selectie onderzoeksonderwerpen 2026 7
Inwonersparticipatie 7
Ondermijning 7
Zorgfraude (DoeMee onderzoek NVR) 7
Ruimte in Twente (samenwerkende rekenkamers Twente) 8
Selectie quickscans in 2026 8
Overige werkzaamheden 9
2. Wat gaat dat kosten? 10
COLOFON 11

1. Inleiding

In de Gemeentewet (Titel II, Hoofdstuk IVa[1] en Titel III, Hoofdstuk XIa[2]) is bepaald dat iedere gemeente moet beschikken over een rekenkamer. De rekenkamer is onafhankelijk en onderzoekt de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur (college, burgemeester en gemeenteraad) gevoerde beleid. Daarmee ondersteunt de rekenkamer de gemeenteraad bij het uitoefenen van haar kaderstellende en controlerende rol. De producten van de rekenkamer zijn ook bedoeld als aanknopingspunt voor het gemeentebestuur om verantwoording af te leggen aan de inwoners.

De basis voor de werkzaamheden van de rekenkamer is te vinden in de Gemeentewet, de Verordening Rekenkamer Almelo 2023[3] en het onderzoeksprotocol / reglement van orde Werkwijze rekenkamer Almelo 2026 [https://almelo.bestuurlijkeinformatie.nl - via overzichten]. De rekenkamer Almelo voert haar missie uit met een jaarlijks onderzoeksprogramma van reguliere onderzoeken en quickscans. De rekenkamer wil daarnaast maatwerk kunnen leveren om in te spelen op actuele ontwikkelingen.

Speerpunten/Doelen

In dit gecombineerde jaarverslag over 2025 en jaarplan voor 2026 presenteert de rekenkamer Almelo een terugblik op 2025 en een vooruitblik op 2026. We sluiten af met een praktische uitwerking en de kosten die hiermee gemoeid zijn. Daarmee is de indeling van dit document als volgt:

1. Wat hebben we gedaan in 2025?
2. Wat gaan we doen in 2026?
3. Wat gaat dat kosten?

[1] Gemeentewet, artikel 81a-81o, https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0005416&titeldeel=II&hoofdstuk=IVa&z=2025-02-12&g=2025-02-12
[2] Gemeentewet, artikel 182-185a, https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0005416&titeldeel=III&hoofdstuk=XIa&z=2025-02-12&g=2025-02-12
[3] http://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR717934

Wat hebben we gedaan in 2025?

Samenstelling rekenkamer Almelo

De rekenkamer Almelo bestaat uit 3 leden. Vanaf juni 2023 zijn dat:

De heer J.J. (Jan) Mastwijk, voorzitter
De heer M.L. (Manuel) Konijnendijk, lid
De heer V.H.A. (Vic) van Dijk, lid

Bij elk onderzoek fungeert één van de leden als eerste aanspreekpunt. Het secretariaat was in 2025 tot 31 maart in handen van mevrouw Y. (Yvette) Engbers. Vanaf 1 april 2025 is de heer R.J. (Ruben) Schuttevaar secretaris van de rekenkamer. Vanuit de griffie wordt indien nodig verdere assistentie verleend.

Terugblik op 2025

Algemeen

De rekenkamer heeft ieder kwartaal op informele wijze vergaderd met de raadsleden. Het jaarplan is besproken met de gemeentesecretaris, met het oog op de planning van de onderzoeken. Waar nodig is verder goed contact geweest met de gemeentesecretaris. Voor ieder onderzoek is via de ambtelijk coördinator contact gelegd met direct betrokken ambtenaren uit de organisatie met een startbijeenkomst. Met de burgemeester wordt jaarlijks een onderhoudend gesprek gevoerd.

De voorzitter van de rekenkamer Almelo heeft aangegeven in 2026 zijn werkzaamheden neer te willen leggen. Zodoende is na overleg met de raad de werving voor een nieuw lid gestart in september 2025.

DoeMee onderzoek – Energiebesparingsplicht

Op 27 november 2024 is dit onderzoek gepubliceerd. De raad is met een raadsbrief geïnformeerd op 27-11-2024 [UIT-24118029 – DCS-2386541].

Rekenkameronderzoek Informatiebeveiligingscultuur gemeente Almelo

Op 18 december 2024 is dit onderzoek gepubliceerd. Besluitvorming over het onderzoek in de raad op 15 april 2025 [R2408465 – DCS-2486879].

Quickscan gemeenschappelijke regelingen 2025

Op 20 mei 2025 is deze quickscan gepubliceerd. De quickscan is besproken in de raad op 20 mei 2025 [INT-95306 - Z/25/241615].

Quickscan onderzoeksrapport jaarverantwoording 2024

Op 30 mei 2025 is deze quickscan gepubliceerd. De quickscan is besproken in de raad op 10 juni 2025 [D/25/759491 - Z/25/239015].

Quickscan Perspectiefnota 2026-2029

Op 16 juni 2025 is deze quickscan gepubliceerd. De quickscan is besproken in de raad op 1 juli 2025 [D/25/764293 - D/25/764293].

Onderzoek Beleid in uitvoering; De beleidscyclus en aangrijpingspunten voor controle en verandering in kaart gebracht

Op 19 juni 2025 is dit onderzoek gepubliceerd. Besluitvorming over het onderzoek in de raad van 23 september 2025 [D/25/764931 - DCS-2488850].

Regionaal onderzoek: Zicht op zeggenschap

Op 1 juli 2025 is dit onderzoek gepubliceerd. Besluitvorming over het onderzoek in de raad van 30 september 2025 [D/25/760601 - DCS-2488687].

Rekenkamerbrief zomerrapportage 2025

Op 18 augustus is een rekenkamerbrief gepubliceerd aan de raad over de Zomerrapportage 2025 [D/25/784148 - Z/25/247293].

Quickscan Programmabegroting 2026

Op 15 oktober 2025 is deze quickscan gepubliceerd. De quickscan is besproken in de raad op 28 oktober 2025 [D/25/805105 - Z/25/249208].

Wat heeft het gekost in 2025?

In de tabel hierna (tabel I) wordt een overzicht gegeven van de gemaakte kosten in 2025.

Tabel I: Financieel overzicht 2025:

Financieel overzicht budget rekenkamer Almelo 2025	Kostenplaatsnr	Begroot	Werkelijk	Vrije ruimte
Rekenkamer commissieleden	101272	€ 28.923	€ 28.842	€ 81
Rekenkamer bedrijfsvoering regio	101276	€ 10.178	€ 0	€ 10.178
Rekenkamer bedrijfsvoering reis / overig	101277	€ 2.810	€ 669	€ 2.141
Rekenkamer onderzoek	101278	€ 60.986	€ 35.659	€ 25.327
Rekenkamer algemeen onvoorzien	101286	€ 0	€ 727	-€ 727
Rekenkamer algemeen opleiding	101288	€ 2.040	€ 729	€ 1.311
Totaal		**€ 104.937**	**€ 66.626**	**€ 38.311**

De kosten voor het regionale onderzoek zijn op kostenplaats 101278 ‘Rekenkamer onderzoek’ geboekt in plaats van op kostenplaats 101276 ‘bedrijfsvoering regio’. De werkelijke kosten op de kostenplaats 101278 ‘Rekenkamer onderzoek’ vallen lager uit, omdat één onderzoek niet gestart kon worden (Inwonersparticipatie). Daarnaast ontstaan soms verschillen, doordat de planning van onderzoeken in enig jaar soms verschuift. Dit kan dan impact hebben op de termijnen van facturering. Daarom wordt vanaf dit jaarplan 2026 overgestapt op een weergave, zoals door de financiële administratie in de begrotingen vastgelegd en verantwoord. Daarbij wordt dan een specificatie gegeven. Bijvoorbeeld op nog openstaande kosten uit lopende onderzoeken die drukken op het komende jaar.

Wat gaan we doen in 2026?

Samenstelling rekenkamer Almelo

Op 27 januari 2026 heeft de raad mevrouw I.J.C. (Ilja) Jacobs benoemd tot lid van de rekenkamer Almelo. De rekenkamer heeft sindsdien de volgende samenstelling:

De heer J.J. (Jan) Mastwijk, voorzitter
De heer M.L. (Manuel) Konijnendijk, lid
De heer V.H.A. (Vic) van Dijk, lid
Mevrouw I.J.C. (Ilja) Jacobs, lid

Verwachting

De heer Mastwijk heeft aangegeven de rekenkamer te willen verlaten na afronding van het onderzoek naar Woonbeleid. Formeel zal dit plaatsvinden na de raadsvergadering van 26 mei 2025. Dan zal ook een voorstel tot benoeming van een nieuwe voorzitter uit de bestaande (dan) drie leden worden gedaan aan de raad. In tabel II is een aftreedschema opgenomen.

Tabel II: Aftreedschema

Naam	Benoemd met ingang van (dag na besluit)	Afgetreden met ingang van (dag na besluit)
J.J. (Jan) Mastwijk	28-6-2023 [R-2307769]	01-7-2026
M.L. (Manuel) Konijnendijk	28-6-2023 [R-2307769]	27-6-2029
V.H.A. (Vic) van Dijk	28-6-2023 [R-2307769]	27-6-2029
I.J.C. (Ilja) Jacobs	28-1-2026 [D/26/832013]	27-1-2032

Onderzoeksprogramma

In dit hoofdstuk presenteren we het onderzoeksprogramma van de rekenkamer Almelo voor 2026 en geven we een toelichting op de gekozen onderwerpen. Voor het opstellen van het onderzoeksprogramma volgt de rekenkamer de ontwikkelingen in de politiek en maatschappij. Eenieder kan onderwerpen suggereren aan de rekenkamer. Met de raad is overleg gepleegd tijdens de kwartaalvergaderingen.

De groslijst van de rekenkamer bestaat uit de onderwerpen die in 2025 zijn opgehaald en alle onderwerpen die eerder op deze lijst zijn gezet. Alle onderwerpen op de groslijst heeft de rekenkamer beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- Maatschappelijk belang
- Financieel belang
- Bestuurlijke relevantie
- Meerwaarde van onderzoek
- Uitvoerbaarheid onderzoek
- Past binnen mogelijkheden

Hieruit volgt dan een rangorde van onderwerpen. Dit is voor de rekenkamer echter geen wiskundige waarheid. De uiteindelijke keuze van de rekenkamer voor de onderzoeksonderwerpen van 2026 is gebaseerd op de groslijst en de criteria, maar zeker ook op de inschattingen van de rekenkamer zelf.

Een quickscan is een analyse van een (meestal financieel) document. Een quickscan kent een kortere doorlooptijd dan een regulier rekenkameronderzoek en is slechts gebaseerd op het te analyseren document. De rekenkamer probeert een verkorte procedure voor een ambtelijke feitencontrole toe te passen.

Selectie onderzoeksonderwerpen 2026

Uit de volgorde in de opsomming van onderzoeksonderwerpen voor 2026 hieronder kan geen prioriteit worden afgeleid.

Inwonersparticipatie

Inwonersparticipatie speelt een steeds grotere rol in het lokaal bestuur. Gemeenten worden meer dan ooit uitgedaagd om inwoners tijdig te betrekken bij de voorbereiding van beleid, plannen en projecten. Niet alleen omdat wetgeving daartoe aanzet, maar vooral omdat participatie kan bijdragen aan betere besluiten, meer inzicht in belangen en een sterker vertrouwen in de overheid.

Door de toepassing van inwonersparticipatie te onderzoeken wil dit onderzoek bijdragen aan een beter functionerende participatiepraktijk. Een praktijk waarin inwoners weten wat hun rol is, ambtenaren en bestuurders helderheid hebben over hun opdracht en verantwoordelijkheden, en de gemeenteraad in staat is om beleidskeuzes te baseren op een transparant en navolgbaar participatieproces.

De onderzoeksvragen richten zich op:
Hoe wordt inwonersparticipatie toegepast door de gemeentelijke organisatie? Wat zijn belemmeringen om inwonersparticipatie in de organisatie toe te passen?

Ondermijning

Het onderzoek gaat over toerusting en effectiviteit van de aanpak van ondermijning in Almelo en Twente. Het onderzoek richt zich op beleid, samenwerking, uitvoering (zoals Bibob en politiewerk), doelen, middelen, monitoring en bestuurlijke sturing. Ook wordt gekeken naar hoe ondermijning elders wordt gedefinieerd en aangepakt. Het onderzoek bepaalt niet zelf de omvang van ondermijning, maar toetst of overheid en partners daar grip op hebben.

Hoofdvraag:
In welke mate is de aanpak van ondermijning — waaronder het programma Twente Weerbaar en uitvoeringsinstrumenten zoals Bibob-toetsing en politiewerk — voldoende toegerust om bij te dragen aan een veilige en weerbare regio, en welke kaders kan de raad van Almelo stellen?

Zorgfraude (DoeMee onderzoek NVR)

De Vereniging van Rekenkamers onderzoekt hoe weerbaar gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn tegen zorgfraude in Wmo/Jeugd, welke maatregelen (preventief/repressief) zij nemen en welke effecten redelijkerwijs te verwachten zijn. Het onderzoek gebruikt een normenkader-matrix en volgt vier sporen: literatuur + expertpanel,

documentanalyse per gemeente, vragenlijst (verificatie/verdieping), en rapportage (lokale bevindingen + landelijk beeld en aanbevelingen). AI ondersteunt documentanalyse en rapportopmaak onder strikte privacy- en validatie-kaders.

Hoofdvragen:

- *Hoe weerbaar zijn gemeenten en samenwerkingsverbanden tegen zorgfraude binnen de Wmo en de Jeugdwet?*
- *Welke aanpak en maatregelen nemen zij, preventief en repressief, en wat zijn de redelijkerwijs te verwachten effecten daarvan?*

Ruimte in Twente (samenwerkende rekenkamers Twente)

Ruimte in Twente is een gezamenlijk onderzoek van de Twentse rekenkamers naar de regionale ruimtelijke ordening in Twente. Door grote en soms tegenstrijdige ruimtevraag voor wonen, werken, natuur, landbouw, energie en infrastructuur is afstemming tussen de 14 gemeenten noodzakelijk, terwijl een regionaal bevoegd gezag ontbreekt.
Het onderzoek richt zich op de optelsom van lokale ruimtelijke ambities, de onderbouwing daarvan en de effecten op Twentse schaal. Via een driedelige onderzoeksopzet (1) inventarisatie van ambities, (2) vergelijking tussen gemeenten en (3) analyse van de regionale consequenties—wordt onderzocht hoe de Twentse ruimte eruitziet als alle lokale plannen gerealiseerd zouden worden.

Hoofdvraag:
In hoeverre zijn de 14 Twentse gemeenten gezamenlijk in staat om een ruimtelijke ordening te realiseren, uitgaande van hun individuele ruimtelijke ambities en met inachtneming van wettelijke randvoorwaarden en markt- en infrastructuurbeperkingen?

Selectie quickscans in 2026

De rekenkamer voert naast reguliere onderzoeken ook quickscans uit. Een quickscan is een kort, gericht onderzoek dat snel inzicht geeft in een specifiek thema of beleidsvraag. Het proces is eenvoudiger en vraagt minder inzet van de ambtelijke organisatie. En er is geen raadsbesluit en daarmee ook geen verplichte opvolging vanuit de ambtelijke organisatie. Quickscan worden uitgevoerd op basis van de producten uit de planning & control cyclus. De quickscans helpen raadsleden bij de voorbereiding op besluitvorming door de raad. De uitkomst van de quickscan is een rekenkamerbrief. In onderstaande tabel III zijn de geplande onderzoeken en quickscans samen weergegeven.

Tabel III: Onderwerpen

Product	Onderwerp	Datum (richtinggevend)
Onderzoek	Inwonersparticipatie	NNB
Onderzoek	Ondermijning	NNB

Onderzoek	Ruimte in Twente (Gemeenschappelijke rekenkamers)	31-12-2026
Onderzoek	Zorgfraude	31-12-2026
Quickscan	Jaarstukken verbonden partijen T-1 (Gemeenschappelijke rekenkamers)	25-05-2026
Quickscan	Jaarverantwoording T-1	15-06-2026
Quickscan	Perspectiefnota	n.v.t. in 2026
Quickscan	Zomerrapportage jaar T	20-08-2026
Quickscan	Begroting T+1	20-10-2026

Overige werkzaamheden

In 2026 treedt een nieuwe gemeenteraad aan. De rekenkamer zal onderdeel uitmaken van het inwerkprogramma voor (nieuwe) raadsleden.

2. Wat gaat dat kosten?

De leden van de RKA krijgen als vergoeding een vast bedrag per maand waarbij de reiskosten zijn inbegrepen. De RKA streeft ernaar een zo groot mogelijk deel van de middelen aan onderzoek te besteden. Ook in 2025 is dat gelukt.

De RKA constateert wel dat de kosten van onderzoek steeds hoger worden. Dat zal vooral zijn neerslag vinden in de onderzoeken die extern worden aanbesteed. Wij proberen het onderzoeksprogramma 2026 binnen het beschikbare budget uit te voeren. Als dat niet lukt zullen wij wellicht een verzoek doen aan de raad om extra middelen beschikbaar te stellen.

Tabel IV: Financieel overzicht 2026

Financieel overzicht budget rekenkamer Almelo 2026	Deelprojectnr.	Begroot	Werkelijk	Vrije ruimte
Rekenkamer commissieleden	101272/E6010412	€ 28.923		
Rekenkamer bedrijfsvoering regio	101276/ E6010413	€ 10.178		
Rekenkamer bedrijfsvoering reis/ overig	101277/ E6010414	€ 2.810		
Rekenkamer onderzoek	101278/ E6010415	€ 20.986		
Rekenkamer algemeen onvoorzien	101286/ E6010416	€ 0		
Rekenkamer algemeen opleiding	101288/ E6010417	€ 2.040		
Totaal		**€ 64.937**	**€ 0**	**€ 64.937**

Na aftrek van een aantal vaste kosten – vergoedingen leden RKA, abonnementen, etc. – worden alle beschikbare middelen besteed aan onderzoek. In de tabel V hieronder een specificatie van de verwachte kosten voor de onderzoeken.

Tabel V: Specificatie onderzoekskosten 2026

Deelprojectnummer-kostenplaats	Onderzoek/onderwerp	Begroot	Werkelijk	Vrije ruimte
Rekenkamer onderzoek E6010415	Woonbeleid (2025)	€ 6.525		
	Inwonersparticipatie	€ 25.000		
	Ondermijning	€ 25.000		
	Ruimte in Twente	€ 5.000		
	DoeMee zorgfraude	€ 550		
	Quickscan Verbonden Partijen	€ 250		
	Overige Quickscans p&c	€ 0		
Totaal		**€ 62.325**	**€ 0**	**€ 0**

Gelet op de de totale te verwachten kosten dient nagegaan te worden of overschreden kan worden, of dat de planning van de start van de onderzoeken hierop afgestemd dienen te worden. Een deel van het budget van 2025 is weggevloeid in verband met het niet kunnen starten van het onderzoek over inwonersparticipatie. Verder komen lopende het jaar 2026 kostenplaats 101276, 101288 en 101277 te vervallen en worden samengevoegd naar 101277 en 101278.

COLOFON

Titel: Jaarplan 2026 en Jaarverslag 2025 – Rekenkamer Almelo
Uitgave: Rekenkamer Almelo
Datum publicatie: 18 mei 2026

Samenstelling Rekenkamer Almelo

- De heer J.J. Mastwijk voorzitter
- De heer M.L. Konijnendijk lid
- De heer V.H.A. van Dijk lid
- Mevrouw I.J.C. Jacobs lid

Secretariaat

- Raadsgriffie Almelo

Redactie

- Rekenkamer Almelo
- In samenwerking met de Griffie Almelo

Vormgeving en opmaak

- Gemeente Almelo / Raadsgriffie (huisstijl Almelo)

Contact
Postadres:
Rekenkamer Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bezoekadres:
Stadhuis Almelo
Haven Zuidzijde 30
7607 ES Almelo

E-mail: rekenkamer@almelo.nl

Website: www.almelo.nl/rekenkamer

Over dit document
Dit document combineert het jaarverslag 2025 en het jaarplan 2026 van de rekenkamer Almelo. De rekenkamer is een onafhankelijk orgaan dat onderzoek doet naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid.

© Rekenkamer Almelo, 2026